

Kázání: 182. Pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji

Kázání

Pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji

1. čtení: Micheáš 4, 1 - 5

1 I stane se v posledních dnech, že se hora Hospodinova domu bude tyčit nad vrcholy hor, bude povznesena nad pahorky a budou k ní proudit národy.

2 Mnohé pronárody půjdou a budou se pobízet: „Pojďte, vystupme na Hospodinovu horu, do domu

Boha Jákobova. Bude nás učit svým cestám a my budeme chodit po jeho stezkách.“ Ze Sijónu vyjde zákon, slovo Hospodinovo z Jeruzaléma.

3 On bude soudit mnohé národy, ztrestá mocné pronárody, i ty nejbližší. I překují své meče na radlice, svá kopí na vinařské nože. Pronárod nepozdvihne meč proti pronárodu, nebudou se již cvičit v boji.

4 Každý bude bydlet pod svou vinnou révou, pod svým fíkovníkem, a nikdo ho nevydělá. Tak promluvila ústa Hospodina zástupů.

5 Každý jiný lid si chodí ve jménu svých bohů, ale my budeme chodit ve jménu Hospodina, našeho Boha, navěky a navždy.

2. čtení: Římanům 12, 9 - 21

9 Láska nechť je bez přetvářky. Ošklivte si zlo, lněte k dobrému.

10 Milujte se navzájem bratrskou láskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému.

11 V horlivosti neochabujte, buďte vroucího ducha, služte Pánu.

12 Z naděje se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí.

13 Sdílejte se s bratřími v jejich nouzi, ochotně poskytněte pohostinství.

14 Svolávejte dobro na ty, kteří vás pronásledují, dobro, a ne zlo.

15 Radujte se s radujícími, plačte s plačícími.

16 Mějte porozumění jeden pro druhého. Nesmýšlejte vysoko, ale věnujte se všedním službám. Nespolehejte na svou vlastní chytrost.

17 Nikomu neodplácejte zlým za zlé. Vůči všem mějte na mysli jen dobré.

18 Je-li možno, pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji.

19 Nechtějte sami odplácet, milovaní, ale nechte místo pro Boží soud, neboť je psáno: „Mně patří pomsta, já odplatím, praví Pán.“

20 Ale také: „Jestliže má tvůj nepřítel hlad, nasýt ho, a má-li žízeň, dej mu pít; tím ho zahanbíš a přivedeš k lítosti.“

21 Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem.

Jedna židovská anekdota je o tom, jak starý Nathan vypravoval svému příteli Baruchovi o místním rabínovi samé neobyčejné věci. „Ať mi to věříš, nebo ne,“ pravil, „naš rabín se zavře ve svém pokoji, nejí a nepije, a celý týden rozmlouvá s Bohem.“ „Kdo ti to řekl, Nathane?“ „Sám rabín mi to vypravoval.“ „Možná že ten rabín lže?“ „Lže? Copak by se Pán Bůh bavil se lhářem?“

Asi už tušíte, sestry a bratři, o čem to dneska bude. Mimo jiné o modlitbě. Dostal jsem tuhle na papírku jednu otázku, abych se s ní nějak popasoval v kázání. Ta otázka zní: Jak se máme modlit za své nepřátele.

Možná bude nejlepší, když to vezmeme odzadu a začneme naše dopolední zamyšlení tím, že si

řekneme, kdo je to tedy nepřítel. Vlastně je to docela jednoduché, nepřítel je ne-přítel. Nechová se přátelsky, nýbrž druhými pohrdá, případně je chce ponížít, porazit a zdeptat, v horším případě pak potřít, zlikvidovat, zamáčknout a vymazat. Nic veselého.

Prvním nepřítelem byl podle Bible had v ráji. Namluvil prvním lidem, že mají na víc než být jen obyčejnými lidmi, že celý tenhle ráj je jenom jedna velká Boží konspirace jak lidi zotročit a vykořisťovat, a že když budou chtít, mohou se z tohohle prokletí vymanit a stát se sami bohy. A Adam s Evou chtěli a od té doby se to s námi lidmi veze. Ve své bláhové bohorovnosti chceme být stále důležitější, silnější, mocnější a bohatší.

Jenže to se dá uskutečnit jedině tak, že ty druhé stavíme do role méněcennějších, slabších, bezmocnějších a chudších. A protože ti druzí si chtějí hrát na bohy stejně jako my, nebo se alespoň nechtějí nechat převálcovat, bývá z toho tu a tam docela nepěkná mela, která mívá podobu od obyčejné sousedské hádky, přes politické handrkování, až po všelijaké ty revoluce, puče a války. Když se lidé hádají, handrkují nebo po sobě střílí, nedá se už rozhodně mluvit o přátelství.

Nepřátelství se na světě stalo základní lidskou výbavou a po staletí platilo, že cizinci, přivandrovalci a ti od vedle jsou jaksi z principu podezřelí, protože se z nich mohou vyklubat nepřátelé. Také platilo, že když ti někdo dá dejme tomu facku, je věcí cti mu to vrátit alespoň trojnásobně. Když takové násilí nabere na obrátkách, říká se tomu krevní msta. Dodnes se ještě na některých místech po světě vyskytuje. U nás v Čechách si někteří lidé ponechali alespoň více či méně skrytou nenávist k lidem jiné barvy pleti nebo jiného původu.

V Bibli čteme, že Bůh se na to, jak se lidé nenávidí a jak bují násilí, nemohl koukat a v jednu chvíli chtěl celý velkolepý projekt stvoření zrušit. Ani se mu moc nedivím, protože to, co si lidé dokáží z nenávisti vzájemně provádět, je někdy do nebe volající. Nakonec se ale naštěstí rozhodl lidstvo polepšit trpělivou výchovou.

Jako příklad, že se lidstvo může změnit k lepšímu, si Hospodin vybral hebrejské kmeny bez civilizačních návyků otročící kdesi v Egyptě. Z otroctví je vysvobodil, sepsal pro ně zbrusu novou ústavu a pravidla pro život. Například zakázal zmíněnou krevní mstu a stanovil, že trest by měl být úměrný tomu, co provinilec provedl: oko za oko, zub za zub.

A tak se Izraelité pomalu a postupně učili jak spolu žít bez erupcí násilí a nezvladatelných pohrom. Jenže šlo to ztuha. Vždycky znovu my lidé totiž naletíme nějakému tomu hadovi, který nám namluví, že všechno, co se děje, je jedno velké spiknutí, a že nejlepší bude, když nebudeme nikomu věřit, kromě něho - protože jedině on to s námi myslí dobře a jde mu o to, abychom si polepšili, abychom byli důležitější, silnější, mocnější a bohatší...

Navzdory tomu, že projekt obnovy lidstva prostřednictvím vybraného národa nebyl moc úspěšný, Hospodin měl už připravenou další, rozhodující etapu nápravy lidstva: Boží království. Stručně řečeno, Boží království je způsob života, který odpovídá původním Boží představám a měřítkům.

Poeticky tenhle budoucí věk vykresluje například prorok Micheáš: „Národy překují své meče na radlice, svá kopí na vinařské nože. Pronárod nepozdvihne meč proti pronárodu, nebudou se již cvičit v boji. Každý bude bydlet pod svou vinnou révou, pod svým fíkovníkem, a nikdo ho nevyděsí“. V Božím království už prostě nenávist a násilí v jakékoli podobě nemají místo.

Mohli bychom si nyní s úlevou říct, že je to fajn, že Bůh jednou s těmi starými poměry skoncuje, že tenhle prohnílý svět zruší a vezme nás do svého království, jenže tak to není. Boží království není „až jednou“, „až se z tohoto světa odebereme“, kdepak. Boží království už je tady, je mezi vámi, říká Ježíš svým učedníkům.

Jinými slovy, na očekávaný ideální svět bez nenávisti a násilí není třeba čekat, už začal. Jde jen o to mít pro něj otevřené oči a uši, a zejména srdce. Jde jen o to do nového věku ve víře vstoupit a začít se řídit novou ústavou a novými pravidly, navzdory tomu, že se svět kolem ještě ani zdaleka nezměnil.

V Božím království nejenže neplatí pravidlo několikanásobné pomsty, neplatí už ani pravidlo oko za oko, zub za zub. Ježíš říká: „Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‘Miluj svého bližního’ a měj v nenávisti svého nepřítele. Ale já vám říkám: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují“ (Matouš 5,38-45). Nenávist totiž není cesta. Ten, kdo nenávidí, škodí sám sobě, nechává se vnitřně požírat, rozkládá se touhou po pomstě, která ale v posledu není řešením, protože nekonečný kolotoč křivd a neštěstí jenom přivívá. Řešením je onen neblahý řetězec příčin a následků jednou provždy přetrnout a s nenávistí nadobro skončit.

Jakže zněla ona otázka z papírku? Jak se máme modlit za své nepřátele. Ono v posledu nejde ani tak o slova jako o vlastní vnitřní nastavení. O ochotu nenechat se ovládnout nenávistí, ale být připraven odpustit a začít znovu. Koneckonců modlíme se tak v modlitbě Otče náš: „... a odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům...“

Apoštol Pavel nám jako na zavalanou v dnešním čtení klade na srdce: „Nikommu neodplácejte zlým za zlé. Vůči všem mějte na mysli jen dobré.“ A dodává: „Je-li možno, pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji.“ Někdy holt to možno není, někdy i kdybychom se přetrhli nepříteli nezměníme, někdy ne z naší viny musíme žít v nepokoji, třeba rovnou ve válce. Potom se nedá dělat nic jiného, než se zlu bránit.

Možná jste také narazili na názor, že křesťan se bránit nesmí, naopak má nastavit druhou tvář. Kdyby to tak bylo, svět by byl vydán napospas nejhorším zločincům a brzy by se ocitnul v naprostém rozkladu. A my bychom se provinili tím, že jsme nebránili druhé.

Ježíš slova o nastavení druhé tváře vyslovil ne jako obecnou poučku, ale jako příklad osobního jednání ve vztahu k někomu, kdo mne chce ponížit, kdo se si chce dokázat, že je silnější. Pak může být na místě na tuhle hru jednoduše nepřistoupit, nezapojit se do rvačky o to, kdo je silnější, kdo si může víc dovolit. Pak může být lepší ustoupit a doufat, že tomu druhému dojde, jak trapně se zachoval. Jedině tak se dá docílit pozitivní změny, rvačka obvykle situaci jen zhorší.

V oblasti společensko-politické je ovšem třeba postupovat poněkud jinak. Nejde totiž jenom o mne, ale i o druhé. Ježíš například neváhal v jeruzalémském chrámu, který byl tehdy něčím jako je náš chrám svatého Víta a poslanecká sněmovna dohromady, zpřevracet stoly směnárníků a nazvat celý chrámový podnik doupětem lupičů. Před svým zatčením potom učedníkům dokonce radil, aby si opatřili meče, protože kvůli němu budou v ohrožení.

A Pavel píše na rovinu: „Vládcové jsou v Boží službě, když se drží svých úkolů.“ Jinými slovy, pokud vládcové nedělají to, co mají, nebo dělají to, co nemají, není důvod je poslouchat, jelikož budou nejspíš ve službách vlastního koryta nebo nějakého jiného zla. K přísluhování zlu rozhodně nejsme povoláni.

V prostoru Božího království, kde jsme se s Ježíšem ocitli, sice platí jiná pravidla, než jsou běžná v okolním světě, ale to neznamená, že máme před zlem zavírat oči. Pokud to záleží na nás, žijme se všemi v pokoji. Když to ale nejde, když se například zločinecká věrchuška ve východní říši rozhodne ničit souseda, je nutné se zlu postavit. Boží království je totiž také o lásce k bližnímu, zejména k tomu, který pláče, trpí a strádá.

Křesťanská víra je vlastně tak trochu balancováním na ostrí nože. Díky Ježíši Kristu jsme jednou nohou už v harmonické a nenásilnické budoucnosti, druhou nohou ale stále vězíme v rozkolísané

přítomnosti, kde jsou pořád ještě lidé, co chtějí být bohy, co pohrdají druhými, ponižují je a ničí jejich životy.

Jde o to v osobním životě nezapřknout a nenechat se ovládnout kostižerem jménem nenávist. Na druhé straně zase není radno odevzdaně zavírat oči před zjevnou nespravedlností, před řáděním zla, které nakonec může zasáhnout i nás, naše rodiny, naši zemi.

Sestry a bratři, jsme odpovědní za svět, do něhož nás Bůh postavil. Modlitby jsou na místě, bez nich bychom byli jak vojáci v poli, co ztratili spojení se svým velením. Stejně důležité je ale zůstat za každých okolností při Kristu, spravedlivém a milosrdném králi králů, jehož panství pokoje už je, navzdory nepokojnému světu, skutečnou možností pro všechny, kdo uvěří.

PeČ

SPCH 3. 9. 2023

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)